

ÉZSAIÁS 41-42.

Ézsaiás 41.-ik fejezetének első részében Isten előrejelzi Círus uralkodását, aki 150 évvel később született meg. Isten elmondja, hogy hogyan fogja őt használni, hogy hogyan fogja vezetni a királyságot és hogyan igázza majd le a népeket. Isten meg is nevezi azért, hogy tudják, hogy Ő az Isten.

Hallgassatok rám, szigetek! Újuljon meg a nemzetek ereje! Jöjjenek ide, azután beszéljenek, szálljunk perbe egymással!

Ki indította el napkeletről azt, akinek lépteit győzelem kíséri? Ki adja hatalmába a népeket, hogy királyokat tiporjon le? Porrá zúzza őket fegyvere, íja előtt szétszóródnak, mint a polyva.

Üldözi őket, háborítatlanul nyomul előre, lába is alig éri az ösvényt.

Ki tette, ki vitte véghez ezt? Ki hozta létre kezdettől fogva a nemzedékeket? Én, az ÚR, vagyok az első, és én mindvégig ugyanaz vagyok.

Ezt az embert az Úr emelte fel, Ő adta neki a királyságot.

Láttára a szigeteken is megijednek, a föld szélein is reszketnek, közelednek egymáshoz, összejönnek.

Egyik a másikat támogatja, és ezt mondják egymásnak: Légy erős!

Biztatja a mester az ötvöst, aki simítókalapáccsal dolgozik az üllön, és ezt mondja a forrasztásról: Jól van, meg kell erősíteni szegekkel, hogy ne mozogjon!

De te, szolgám, Izráel, Jákób, akit kiválasztottam, barátomnak, Ábrahámnak utóda!

Ettől, a 8.-ik verstől kezdve figyelmét Círusról Izrael nemzetére irányítja.

A föld végén ragadtalak meg, annak széléről hívtalak el. Ezt mondtam neked: Szolgám vagy! Kiválasztottalak, nem vetlek meg!

Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, mert én vagyok Istened! Megerősítlek, meg is segítlek, sőt győzelmes jobbommal támogatlak.

Egy szűkebb értelmezés szerint Isten mindezt a kiválasztottainak ígérte meg, Jákóbnak, azaz Izraelnek. Azt ígérte, hogy kiválasztotta és nem veti meg soha Izraelt.

Létezik egy olyan tanítás, egyáltalán nem biblikus, mely szerint Isten elvetette Izrael nemzetét, és Isten szándékait az egyház fogja betölteni. Hoseás próféciaja teljes egészében arról szól, hogy Isten visszaveszi a hűtlen feleséget, és ismét megváltja, ismét a menyasszonyává fogadja. Hoseás könyve egy allegória, amelyben Isten visszafogadja, visszavásárolja a parázna nőt, aki Izraelt jelképezi.

Pál írja:

Azt kérdelem tehát: elvetette Isten az ő népét? Szó sincs róla!

És Pál teljes tanításán keresztül azt magyarázza, hogy Isten hogyan fogja őket ismét visszafogadni. „Az ő kivágatásuk a pogányok üdvösségét jelenti, de összegyűjtetnek ismét, és Isten az Ezeréves Királyságban ismét visszaállítja őket.”

Nem szeretném, testvéreim, ha önmagatokat bölcseknek tartva nem vennétek tudomásul azt a titkot, hogy a megkeményedés Izráelnek csak egy részét érte, amíg a pogányok teljes számban be nem jutnak, és így üdvözülni fog az egész Izráel, ahogyan meg van írva: „Eljön Sionból a Megváltó;

Istennek még dolga van Izraellel, és amikor Isten elkezd köztük dolgozni, akkor a Sátán uralmának utolsó 7 éve kezdődik el a földön, miután Isten Ezeréves Királysága fog eljönni a földre.

Dániel könyvének 9.-ik fejezetében kijelenti, hogy

Hetven hét van kiszabva népedre és szent városodra. Akkor véget ér a hitszegés, és megszűnik a vétek, engesztelést nyer a bűn, és eljön hozzánk az örökké tartó igazság. Beteljesül a prófétai látomás, és felkenik a szentek szentjét.

Tudd meg azért, és értsd meg: Attól fogva, hogy elhangzott a kijelentés Jeruzsálem újjáépüléséről, hét hét fog eltelni a fejedelem felkenéséig. Azután még hatvankét hét, és újjáépülnek a terek és a falak nyomorúságos időkben.

A hatvankét hét eltelte után megölik a felkentet, senkije sem lesz.

A hetvenedik hét eltelte után eljön a Felkent, és felszentelik a Szent helyet. Mindebből még hátra van tehát a hetvenedik hét, amely ma még jövőnek számít, és ez akkor fog elkezdődni, amikor Isten elpusztítja Izrael északi támadóját.

Isten tehát még egyszer különleges módon fog munkálkodni Izrael fiai között, miután befejezte a pogányok közti munkáját. Itt Ézsaiásnál is kijelenti, hogy:

Kiválasztottalak, nem vetlek meg!

Ők Isten kiválasztott népe, és ettől nem térhetünk el. Isten nem vetette el őket! Ők elvetették Istent, és erről szólni fog Ézsaiás a következő fejezetekben, de Isten nem zárta ki őket, hanem igen figyelemre méltó módon fog velük bánni.

Nagyon sok zsidó üldöztetés gyökere maga az egyház volt. Úgy tűnik, hogy a mai világban a katolikusok és a protestánsok is szemben állnak egymással, és olyan mintha Isten fordítaná szembe ezeket egymással, de egyáltalán nem erről van szó. Ez az emberi politizálás következménye, egyáltalán nem Isten munkája, nem keresztény dolog. Sok olyan dolognak, ami a történelem során az egyháztól származott egyáltalán semmi köze sem volt a kereszténységhez. Sok mindent tettek a kereszténység nevében, de látható az, amit Jézus mondott, hogy „nem mind azok, akik azt mondják, Uram, Uram.”

E sok Jézus Krisztus nevében véghez vitt üldöztetés nagy keserőséget eredményezett sok zsidó ember szívében, és joggal haragszanak az egyházra, és a kereszténységre – ugyanis a kereszténységet az egyháznak látják. A kereszténység azonban ennél több. A keresztény az, aki aláveti magát Jézus Krisztusnak, aki Őt követi, aki egész életét az Úr vezetése alá rendeli, és nem szavakkal, hanem tettekkel szeret.

Isten azt mondta, hogy

Megszégyenülnek és gyalázatba esnek mindazok, akik gyűlölnék téged. Semmivé lesznek, elpusztulnak, akik veled perbe szállnak.

Isten azt ígéri Ábrahámnak, hogy

Megáldom a téged áldókat, s megátkozom a téged gyalázókat.

Amikor Jézus visszatér, összegyűjti a népeket, és akkor aszerint fogja megítélni őket, hogy hogyan bántak a zsidókkal. Ezt mondja:

Összegyűjtenek eléje minden népet, ő pedig elválasztja őket egymástól, ahogyan a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől.

A juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja.”

„Akkor így szól a király a jobb keze felől állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek a világ kezdete óta számotokra elkészített országot.

Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám.

Akkor így válaszolnak neki az igazak: Uram, mikor láttunk téged éhezni, hogy enned adtunk volna, vagy szomjazni, hogy innod adtunk volna?

Mikor láttunk jövevénynek, hogy befogadtunk volna, vagy mezítelennek, hogy felruháztunk volna?

Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy elmentünk volna hozzád?

A király így felel majd nekik: Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg.”

Továbbra is atyámfiainak nevezi a zsidókat, mert Isten kiválasztotta őket, és nem vetette el őket.

Sokszor még pásztoroktól is kapok utálkozó leveleket, mert a Calvary Chapel segíti a zsidó embereket. Ez igaz, mert korházak és egyéb dolgok építéséhez járultunk hozzá Izraelben, ebben az évben több mint 460.000 dollárt adtunk Izraelnek különböző célokra.

A pásztorok utálkoznak, mert azt mondják, hogy Isten örökre elvetette őket, és miért segítjük mi azokat, akiket Isten elvetett? De Isten azt ígérte, hogy megáldja azokat, akik megáldják őket, és ki tagadhatja, hogy Isten minket megáldott?

Keresed, és nem találod azokat, akik téged támadnak. Megsemmisülnek teljesen, akik ellened harcolnak.

Nem éri meg, hogy harcoljunk ellenük.

Mert én, az ÚR, a te Istened, erősen fogom jobb kezedet, és ezt mondom neked: Ne félj, én megsegítlek!

És ki tagadhatja azt, hogy Isten hatalmas módon segítette ezt a népet.

Ne félj, férgecske Jákób, maroknyi Izráel! Én megsegítlek - így szól az ÚR, a te megváltód, Izráel Szentje -

Új és éles fogú cséplőszánná teszlek. Hegyeket csépsz és törsz össze, halmokat zúzol pozdorjává.

Feldobod őket, és a szél elhordja, a szélvihar szétszórja őket. Te pedig ujjongani fogsz az ÚRban, dicsekedni fogsz Izráel Szentjével.

A nyomorultak és a szegények vizet keresnek, de nincs, nyelvük kiszárad a szomjúságtól. De én, az ÚR, meghallgatom őket, én, Izráel Istene, nem hagyom el őket.

A kopár hegyeken folyókat fakasztok, a völgyek mélyén forrásokat, a pusztát bővizű tóvá változtatom és a szomjú földet vizek forrásává.

A pusztában cédrust növesztek meg akácot, mirtuszt és olajfát. A pusztaságba borókafenyőt ültetek, kőrösfát meg ciprust.

Hadd lássák, és hadd tudják meg, vegyék észre, és értsék meg, hogy az ÚR keze vitte ezt végbe, Izráel Szentje teremtette.

Izraelben ma látható, hogy ezek a dolgok bekövetkeztek: olyan területek, amelyek valamikor sivatagok, pusztaságok voltak, most hatalmas öntözőrendszereknek köszönhetően termékeny területekké lettek. Több százmillió fát ültettek a pusztaság területekre: fenyőket ültettek a sziklára, eukaliptusz fákat a mocsaras területekre, és mindezt itt előre megjövendölték Ézsaiás könyvében.

Isten kihívást intéz a hamis istenekhez:

Álljatok elő peres ügyetekkel! - mondja az ÚR. Adjátok elő érveiteket! - mondja Jákób királya.

Adják elő, és mondják meg nekünk, hogy mi fog történni. Mondják meg, mi volt régen, hadd szívleljük meg; vagy tudassák velünk, mi következik, hadd tudjuk meg a jövődöt!

Mondjátok meg, mi lesz ezután, hadd tudjuk meg, istenek vagytok-e? Tegyetek akár jót, akár rosszat, hadd lássuk azokat csodálkozva!

De ti semmik vagytok, semmit sem ér, amit tesztek, utálatos dolog, ha valaki titeket választ.

A kihívást a prófécia területén intézi a hamis istenek ellen. A prófécia az egyik legmeggyőzőbb bizonyítéka annak, hogy az Írások Isten által ihletettek. Isten előre ismertetett később bekövetkező dolgokat úgy, hogy megnevezte a helyeket, személyeket, és részletesen leírta az eljövendő eseményeket, amelyek bekövetkeztek.

Ahhoz, hogy az Írások Isten általi ihletettségét bebizonyítsuk a prófécia 100 %-a be kell teljedjen. Ha Istennek egyetlen szava nem teljesül be, akkor azt nem Isten mondta. De mivel prófécia ezrei teljedtek be pontosan úgy, ahogy azt előre leírták, ezért ez nagyon erős bizonyítéka annak, hogy Isten szólt.

Izrael történelmének egyik letragikusabb napja az volt, amikor a római kormány elvette a zsidóktól a halálra ítéelés jogát. Amikor ez megtörtént, akkor ők azt érezték, hogy elvesztették önkormányzatuk erejét, mert amikor Isten Noé idejében felállította az emberi kormányzást, akkor a halálra ítéletet is belefoglalta a jogok közé.

Amikor Jákób kijelentette a fiaira vonatkozó prófeciákat, akkor azt mondta Júdnak, hogy a „kormánypálca nem fog eltávozni Júdatól egészen a Messiás megérkezéséig”. A kormánypálca a kormányzási jogot jelentette. Amikor Róma elvette a zsidóktól a halálra ítéelés jogát, kb. Kr.sz. 12-ben, akkor a rabbik, a papok zsákruhát öltöttek és hamut szórtak a fejükre, majd egy egész héten át jajgattak és sírtak, azt hangoztatva, hogy Isten szava elbukott. A jogar eltávozott, Siló nem jött el.

De amit nem tudtak: Názáretben ott volt már a Messiás, és növekedett. Ők azonban azt hitték, hogy Isten szava elbukott, ami azt jelentette, hogy ez nem is volt Isten szava, mert Isten szava nem bukhat el. Számukra ez nemzeti katasztrófa volt. De Isten egyetlen szava sem bukott el. Ezért Isten kihívja a többi hamis istent, hogy mondják meg mi fog történni, hogy aztán amikor bekövetkezik valóban meglássuk, hogy ők istenek. Tetszik nekem az, hogy hogyan hívja ki őket Isten.

Elindítottam északról azt, aki eljött, napkeletről azt, aki hirdeti nevemet. Eltiporja a helytartókat, mint az agyagot, mint a sarat taposó fazekas.

Ki mondta meg ezt régen, hogy tudhatnánk, jó előre, hogy azt mondhatnánk: igaz! Senki sem mondta meg, senki sem hirdette, senki sem hallotta szavaitokat.

Isten ismét Círusról beszél, aki jönni fog.

Én mondtam először Sionnak: Itt vannak már! Én küldtem Jeruzsálembe azt, aki örömhírt vitt.

Szétnézek, de nincs köztük senki, aki tanácsot adhatna. Ha kérdezem őket, egy szót sem szólnak.

Mert semmik ők mindannyian, semmit sem érnek tetteik! A bálványok csak olyanok, mint a puszta szél.

Ezek a hamis istenek, de mind üres semmiségek.

Isten egy másik szolgájáról, az Igazról, Jézus Krisztusról szól. Ézsaiás megprófétálja az Ő eljövételét:

Ez az én szolgám, akit támogatok, az én választottam, akiben gyönyörködöm.

Emlékeztek, hogy amikor Jézus bemerítkezett, akkor egy hang szólt a mennyből: „Ez az én szeretett Fiam, akiben én gyönyörködöm.”

Lelkimmel ajándékoztam meg, törvényt hirdet a népeknek.

A bemerítkezés után megnyílt a menny, és a Lélek galamb formájában leszállt Jézusra. Ez Jézus bemerítkezésének és azt követő eseményeknek a próféciaja.

Nem kiált, nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán.

Izrael volt a megrepedt nádszál.

A megrepedt nádszálat nem töri össze, a füstölő mécsest nem oltja el, igazán hirdeti a törvényt. Nem alszik ki, és nem törik össze, míg a törvénynek érvényt nem szerez a földön; tanítására várnak a szigetek.

Tudjuk, hogy Jézus ott ül az Atya jobbján, várva, hogy a Királyságot átadják neki. A Zsidó levélben olvashatjuk, hogy:

mindent lába alá vetettél.” Ha ugyanis mindent alávetett neki, akkor semmit sem hagyott, ami ne lenne neki alávetve. Most ugyan még nem látjuk, hogy minden uralma alatt áll, azt azonban látjuk, hogy az a Jézus, aki rövid időre kisebbé lett az angyaloknál, a halál elszenvedése miatt dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg

Isten megígérte, hogy a föld megítélését neki fogja adni.

Ezt mondja az ÚRisten, aki az eget teremtette és kiterítette, szilárdná tette a földet, és növényt sarjasztott, lehetetet ad a rajta lakó népnek, és lelket a rajta járóknak:

Isten önmagát jelenti ki itt. Dániel mondta a Belszárnak, a babilón királynak:

Ó király! A felséges Isten királyságot, nagyságot, méltóságot és dicsőséget adott atyádnak, Nebukadneccarnak.

Olyan nagy hatalmat adott neki, hogy remegtek és rettegetek tőle a különböző nyelvű népek és nemzetek. Megölte, akit akart, és életben hagyta, akit akart; fölemelte, akit akart, és megalázta, akit akart.

De amikor szíve fölfuvalkodott, és gögösen megkeményedett, letaszították királyi trónjáról, és méltóságát elvették tőle.

Száműzték az emberek közül, és csak annyi értelme maradt, mint az állatoknak. A vadszamarak között tanyázott, füvet evett, mint az ökrök, és az ég harmatja áztatta testét, míg el nem ismerte, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek királysága fölött, és ő azt ülteti trónra, akit akar.

De te, Bélsaccar, aki a fia vagy, nem aláztad meg magadat, bár mindezt tudtad.

A menny Ura fölé helyezted magad, mert az ő házának edényeit hozták eléd, és te bort ittál azokból főrangú embereiddel, feleségeiddel és ágyasaiddal együtt, miközben dicsőítetted az ezüstből, aranyból, rézből, vasból, fából és kőből csinált isteneket, amelyek nem látnak, nem hallanak, és semmit sem tudnak.

De azt az Istent, akinek a kezében van az életed és minden utad, nem dicsőítetted.

Ahelyett, hogy azt dicsőítette volna, Aki kezében tartja az életét, a lehetétét, inkább gyalázta Őt. Elgondoltátok-e már, hogy mennyire függünk Istentől? Itt Ézsaiásnál is kijelenti, hogy minden lényt Ő teremtett a földön és mindeniknek Ő adja a lehetétet is.

Én, az ÚR, elhívtalak az igazságért, én fogom a kezedet. Megőrizlek, és benned ajándékozom meg szövetséggel népemet, világosságommal a nemzeteket.

Nyisd meg a vakok szemeit, hozd ki a börtönből a foglyokat, a fogházból a sötétben ülőket!

Amikor Pál Agrippához beszélt az Apcsel 26:17-től az Istentől kapott küldetését ismerteti:
Megoltalmazlak e néptől és a pogányoktól, akikhez küldelek.

Azért küldelek el, hogy nyisd meg a szemüket, hogy a sötétségből a világosságra, és a Sátán hatalmából az Istenhez térjenek; hogy az énbennem való hit által megkapják bűneik bocsánatát, és örökséget nyerjenek azok között, akik megszenteltettek.

A küldetése a pogányokhoz szólt, és Pál Ézsaiás írását használja fel, ahol Isten a pogányok fényre hozatalát írja le.

Én vagyok az ÚR, ez a nevem,

Az Újtestamentumban az Úr egy címet jelent, mert a görög „kurios” megfelelője, amely héberül „adonahai”, de ezt Úr-nak írják. Amikor viszont az ÚR csupa nagybetűvel van írva, akkor az YAHVEH-t vagy YEHOVA-t jelent, és ez az Ő neve. Eredetiben csak a YHVH magánhangzókat írták le, hogy aki olvassa, az még gondolatban se tudja kiejteni.

Én vagyok az ÚR, ez a nevem, nem adom dicsőségemet másnak, sem dicséretemet a bálványoknak.

Ez nagyon kemény dolog, és bárki aki valaha is Istent akarja szolgálni ezt szem előtt kell tartsa: Isten nem fogja másnak adni a dicsőségét. Sokan akarnak saját maguknak dicsőséget szerezni Istennek szolgálva.

Jézus azt mondta, hogy

Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.”

Vigyáznunk kell arra, hogy Istent oly módon szolgáljuk, hogy nem saját magunknak hozzunk dicsőséget. Ez állandó veszélyforrás, mert a testünk élvezi a dicsőséget, hírnevet és megtisztelést. De Isten azt mondta, hogy nem adja dicsőségét másoknak. Amikor saját magunknak akarjuk a dicsőséget, akkor nagy bajba kerülünk Isten előtt.

A bálványok ellen is világosan szól Isten, és rámutat arra az ostobaságra, amelyet az emberek elkövetnek.

A régebbiek már beteljesedtek, most újakat mondok. Még mielőtt kibontakoznak, tudatom veletek.

Ez volt a kihívása is a bálványokhoz. Ő viszont elmondja, hogy mi fog történni.

Énekeljete az ÚRnak új éneket, dicséretet a föld széléig, akik tengerre szálltok, és ami a tengert betölti, a szigetek és lakóik!

Zengjen a puszta és városai, a falvak, amelyekben Kédár lakik! Ujjongjanak a kösziklákon lakók, a hegytetőkön is kiáltozzanak!

Dicsőítsék az URat, hirdessék dicséretét a szigeteken!

Az ÚR elindul, mint egy hős, indulatba jön, mint egy harcos, harsányan kiált, diadalmaskodik ellenségein.

Az Ótestamentumban több helyen is olvashatunk arra vonatkozó utalásokat, hogy amikor az Úr visszatér, akkor ordító oroszlánként fog eljönni.

A Jelenések könyvének 10.-ik fejezetében Jézus Krisztus eljövételével kapcsolatban azt olvashatjuk, hogy „úgy fog ordítani, mint az oroszlán”. Nagyon vágyom már arra, hogy ezt az ordítást meghalljam.

Sokáig hallgattam, némán türtőztettem magam. De most zihálva nyögök, és lihegek, mint egy szülő asszony.

Milyen türelmes volt Isten, hogy megengedte, hogy a föld már több mint 2000 évig ilyen állapotokban létezzen Krisztus óta. Sokszor gondolkoztam azon, hogy vajon hogyan tudott ilyen sokáig türelmes maradni Isten?

Letarolom a hegyeket és halmokat, úgyhogy egész növényzetük elszárad. A folyókon gázlókat készíték, és a mocsarokat kiszárítom.

Vezetem majd a vakokat olyan úton, amelyet nem ismertek, ismeretlen ösvényeken viszem őket. A sötétséget világossággá változtatom előttük, a rögös utat simává. Ezeket a dolgokat véghezviszem, nem mulasztom el.

Figyeljétek meg, hogy a pusztulás az újjáépítés előtt fog megtörténni. Emlékezték, amikor Isten elhívta Jeremiást a prófétálásra, azt mondta neki:

Lásd, én a mai napon népek és országok fölé rendellek, hogy gyomlálj és irts, pusztíts és rombolj, építs és plántálj!

Néha a dolgok annyira megromlanak, hogy mielőtt építkezni lehet, előtte mindent le kell söpörni a meglévő dolgokból. Jeremiás esetében is erről volt szó, és itt Ézsaiásnál is azt írja, hogy Isten ítélete először fog eljönni, elpusztítja a földet a Nagy Nyomorúság idején, és utána fogja elkezdni a visszaállítás munkálatait.

Vezetem majd a vakokat olyan úton, amelyet nem ismertek, ismeretlen ösvényeken viszem őket. A sötétséget világossággá változtatom előttük, a rögös utat simává. Ezeket a dolgokat véghezviszem, nem mulasztom el.

Meghátrálnak és csúful megszégyenülnek, akik bálványokban bíznak, akik szobroknak mondják ezt: Ti vagytok az isteneink!

Ti süketek, halljatok! Ti vakok, nézzetek föl, és lássatok!

Isten népe, Izrael annyira vak volt Isten dolgaival kapcsolatban. Jézus azt mondta nekik, hogy „igaza volt Ézsaiásnak, mert szemetekkel nem láttok, fületekkel nem hallotok.” Nem ismerték fel a Messiást, mert „a sajátjaihoz jött, de ők nem fogadták Őt.”

Van-e olyan vak, mint az én szolgám, és olyan süket, mint követem, akit küldök? Van-e olyan vak, mint az én megbízottam, olyan vak, mint az ÚR szolgája?

Sokat láttál, de nem ügyeltél rá, nyitva volt a füled, mégsem hallottál.

Igazsága érdekében akart az ÚR nagy és felséges tanítást adni.

Ezért lett ez a nép kirabolt és kifosztott; csapdába és verembe estek mindnyájan, és börtönbe vannak zárva. Kirabolták őket, és nem volt szabadító, kifosztották őket, és nem mondta senki: add vissza!

Ki ügyel erre közületek, ki hallgatja figyelmesen a jövő érdekében?

Ki engedte meg, hogy kifosszák Jákóbot, és kirabolják Izráelt? Vajon nem az ÚR, aki ellen vétkeztiünk? Nem akartak útjain járni, és nem hallgattak tanítására.

Ezért ontotta rá heves haragját és a háború tombolását. Lángolt körülötte, de nem értette, égette őt, de nem szívelte meg.

Elpusztultak, kiűzettek a földjükről, de nem fogták fel, hogy mindez azért történt meg velük, mert Isten megígért Messiását elutasították.

